

JustNow - lenta vremena ljudskih prava

Autor: Kerim Somun

Tema

Pregled važnih događaja vezanih uz ljudska prava prema sljedećim temama: važne knjige i literatura, zakonodavstvo, junaci, mehanizmi zaštite, prava žena, prava djece, organizacije za zaštitu ljudskih prava, povijest ljudskih prava, sukobi i ratovi, zločini protiv čovječnosti.

Kontekst

Nakon postavljanja osnovnog kronološkog okvira, učenik/sudionik može pratiti događaje vezane uz razvoj ljudskih prava, stvarajući okruženje pogodno za daljnje istraživanje odabrane teme. Ovaj plan različitih aktivnosti osmišljen je kao uvod u temu ljudskih prava, a može se upotrijebiti i kada se učenici/sudionici prvi put susreću s navedenom temom. Preporučeno trajanje sata je najmanje 45 minuta, no sve je prepušteno autonomiji nastavnika/ce.

Cilj

Pomoću kronološkoga okvira učenici/sudionici na različite načine prikazuju redoslijed, trajanje i činjenice o događajima, pojavama i procesima vezanim uz razvoj ljudskih prava i demokracije.

Materijal i oprema

„JustNow – lenta vremena ljudskih prava“, *flipchart* ili plakati za pisanje, računalo, projektor, pametni telefoni, magneti za ploču.

Trajanje

45 minuta

Tijek nastavnoga sata

Svrha je uvodnoga dijela nastavnoga sata utvrditi razinu znanja o ljudskim pravima kojom učenici raspolažu. Preporučujemo postavljanje sljedećih pitanja:

- Što su ljudska prava?
- Koja osnovna načela vežemo uz pojam ljudskih prava?
- Zašto su ljudska prava toliko važna?
- Što se podrazumijeva pod ljudskim pravima?
- Koja su temeljna ljudska prava?
- Tko je usvojio „Opću deklaraciju o ljudskim pravima“?
- Koji su članci „Opće deklaracije o ljudskim pravima“?

→ Koja je svrha „Opće deklaracije o ljudskim pravima“?

Dopustite svim učenicima/sudionicima da ponude odgovore i potičite ih da slobodno razgovaraju i razmjenjuju mišljenja o temi i odgovorima. Zapišite njihove misli/odgovore na *flipchart* papir ili plakat.

Uvodni dio završava dvama ključnim pitanjima: Zašto mislite da dolazi do povreda ljudskih prava? Zašto je važno štititi ljudska prava?

„JustNow – lenta vremena ljudskih prava“ materijal je u obliku kartica koji se nalazi na mrežnoj stranici ili u tiskanom obliku. Svaka je kartica označena kategorijom/brojem, vremenskom odrednicom (godina ili datum) te kratkim opisom. Materijal se sastoji od sto kartica podijeljenih u deset kategorija.

Prva verzija tijeka nastavnoga sata (u tiskanome obliku)

Nastavnik/ca postavlja nasumično odabrane kartice na svoj stol (ili na više stolova u učionici) i kaže učenicima/sudionicima neka odaberu jednu karticu koju smatraju zanimljivom. Nakon odabira kartice, učenici/sudionici ostaju kod stola i oblikuju krug oko nastavnika/ce držeći odabrane kartice tako da ih drugi mogu vidjeti. Nastavnik/ca traži dobrovoljce koji će objasniti zašto su odabrali baš te kartice.

Sljedeći zadatak za učenike/sudionike je oblikovanje linije – lente vremena ljudskih prava. Koristeći informacije s poleđine kartice, učenici/sudionici će stati u red prateći „kronološki redoslijed“. Učenici/sudionici čitaju objašnjenja na kartici slažući događaje kronološki, od najstarijih do najnovijih. Zajedno s nastavnikom/com razgovaraju o informacijama i zaključuju jesu li odabrani događaji dovoljni za objašnjavanje tijeka događaja u razvoju ljudskih prava i demokracije.

Nakon toga, nastavnik/ca dijeli učenike/sudionike u deset skupina. Svaka skupina obuhvaća određenu kategoriju lente vremena (važne knjige i literatura, zakonodavstvo, junaci, mehanizam zaštite, ženska prava, dječja prava, organizacije za zaštitu ljudska prava, povijest ljudskih prava, sukobi i ratovi, zločini protiv čovječnosti). Nastavnik/ca dijeli učenicima preostale kartice iz njihove odabrane kategorije. Zadatak je učenika/sudionika proučiti sve materijale (fotografski i tekstualni dijelovi – fotografije je potrebno analizirati: što one opisuju, tko su ljudi na fotografijama, koje su struke, koja je prigoda itd.) i nakon toga odabrati one kartice koje, prema njihovu mišljenju, najbolje opisuju njihovu kategoriju. Ne postoji ograničenje broja odabranih kartica i nema dodatnih uputa. Učenici/sudionici samostalno donose odluke. Kasnije će, naravno, morati objasniti svoje izbore.

Predstavnici skupina objašnjavaju svoj izbor i upotrebljavaju magnete kako bi materijale kronološki poredali na ploču. Nakon što su sve skupine predočile svoje kartice, učenici/sudionici analiziraju novonastalu liniju lente vremena te iznova procjenjuju u kojoj im je mjeri razvoj ljudskih prava i demokracije postao jasniji.

U završnome dijelu učenici/sudionici uspoređuju bilješke s početka nastavnoga sata i razgovaraju o svemu što su naučili.

Druga verzija tijeka nastavnoga sata (online)

Svi učenici/sudionici trebali bi imati pametni telefon ili računalo s pristupom internetu.

Nastavnik/ca prikazuje nasumično odabrane kartice na svojem računalu. On/ona potiče učenike/sudionike da na svojem računalu ili pametnom telefonu odaberu jednu karticu koja im se čini zanimljivom. Nakon odabira kartice, nastavnik traži dobrovoljce koji bi objasnili zašto su odabrali određenu karticu. Učenici/sudionici govore o kartici koju su odabrali, a nastavnik/ca koristi svoje računalo kako bi pronašao/la karticu i pokazao/la ju ostalim učenicima pomoću projektora.

Sljedeći zadatak za učenike/sudionike je oblikovanje linije – lente vremena ljudskih prava. Pomoću pametnih telefona i na temelju informacija na kartici, učenici/sudionici će stati u red prateći „kronološki redosljed“. Učenici/sudionici čitaju objašnjenja na karticama sa svojih pametnih telefona, istovremeno slažući događaje kronološki, od najstarijih do najnovijih. Zajedno s nastavnikom/com razgovaraju o informacijama i zaključuju jesu li odabrani događaji dovoljni kako bi se objasnio tijek događaja vezanih uz razvoj ljudskih prava i demokracije.

Nakon toga, nastavnik/ca dijeli učenike/sudionike u deset skupina. Svaka skupina usredotočuje se na određenu kategoriju iz lente vremena (važne knjige i literatura, zakonodavstvo, junaci, mehanizam zaštite, prava žena, prava djeteta, organizacije ljudskih prava, povijest ljudskih prava, sukobi i ratovi, zločini protiv čovječnosti). Nastavnik/ca daje sljedeću uputu: skupina treba pronaći sve ostale događaje koji se uklapaju u njihovu kategoriju na mrežnoj verziji lente vremena. Njihova je zadaća proučiti sve materijale (kartice se sastoje od fotografskog i tekstualnog dijela, a učenici bi trebali analizirati i fotografije; što one opisuju, tko su ljudi na fotografijama i koje su struke, što je prigoda itd.) te odabrati one kartice koje, prema njihovu mišljenju, najbolje opisuju svoju kategoriju. Ne postoji ograničenje broja odabranih kartica i nema dodatnih uputa. Učenici/sudionici samostalno donose odluke. Kasnije će morati objasniti svoje izbore.

Predstavnici skupina objašnjavaju svoje izbore te, pomoću računala i projektora, prezentiraju svoje kategorije. Nakon što su sve skupine predstavile svoje kartice, nastavnik/ca pokazuje sve događaje koji nisu bili podijeljeni u kategorije u njihovoj prezentaciji. Nakon toga, učenici/sudionici analiziraju „JustNow“- lentu vremena ljudskih prava” te preispituju do koje im je mjere razvoj ljudskih prava i demokracije postao jasniji.

Na posljednjem koraku učenici/sudionici uspoređuju bilješke s početka nastavnog sata i razgovaraju o svemu što su naučili.

Izvori

- Tiskana verzija – „JustNow“ – lenta vremena ljudskih prava”:
http://teachjustnow.eu/wp-content/uploads/documents/Human_Rights_Timeline-Final_version.pdf
- Mrežna verzija – „JustNow“ –lenta vremena ljudskih prava“ (Human Rights Timeline):
<https://www.tiki-toki.com/timeline/entry/965463/JustNow-Human-Rights-Timeline/>

Dodatne informacije

- Opća deklaracija o ljudskim pravima
- Materijali dostupni na internetu (iz pouzdanih izvora)

Ideje za domaću zadaću

- Učenici/sudionici mogu samostalno izrađivati svoje lente vremena pomoću informacija/materijala. Ove se lente mogu uspoređivati (samostalno ili u razredu) s ključnim događajima vezanim uz razvoj ljudskih prava i demokracije.
- Pomoću ključnih informacija učenici/sudionici mogu provoditi kratke intervjuje s različitim ljudima postavljanjem pitanja koja se pojavljuju u uvodnom dijelu ovoga nastavnog sata. Prikupljeni se materijal može analizirati u razredu s posebnim naglaskom na osobne stavove svakoga učenika.
- Učenici/sudionici mogu kod kuće pretraživati internet kako bi pronašli dodatne informacije o događajima koje su odabrali na nastavnom satu. Tako mogu identificirati uzroke i posljedice određenoga događaja, pronaći biografije ključnih figura i druge materijale. Rezultati istraživanja mogu biti predstavljeni istoj skupini u narednim danima.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

JustNow

Kerim Somun : JustNow – lenta vremena ljudskih prava

Sadržaj ovih materijala ne odražava službeno mišljenje Europske unije.
Za informacije i stavove izražene u ovim materijalima odgovoran je isključivo autor.